Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/1800

4.4.2025

P10_TA(2024)0041

Gensko spremenjena koruza MON 810

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 26. novembra 2024 o Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2024/1828 o obnovitvi odobritve za dajanje na trg krme, ki vsebuje gensko spremenjeno koruzo MON 810 ali je iz nje sestavljena, ter živil in krme, proizvedenih iz nje, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/1207 (2024/2840(RSP))

(C/2025/1800)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2024/1828 o obnovitvi odobritve za dajanje na trg krme, ki vsebuje gensko spremenjeno koruzo MON 810 ali je iz nje sestavljena, ter živil in krme, proizvedenih iz nje, v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2017/1207 ([1]),

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi ([2]) ter zlasti členov 11(3) in 23(3) Uredbe,

— ob upoštevanju glasovanja Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 26. aprila 2024 in na podlagi katerega mnenje ni bilo podano, ter glasovanja v odboru za pritožbe 29. maja 2024, na podlagi katerega mnenje prav tako ni bilo podano,

— ob upoštevanju člena 11 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([3]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 30. novembra 2023 in objavila 19. januarja 2024 ([4]),

— ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij, s katerimi je nasprotoval odobritvi gensko spremenjenih organizmov (GSO) ([5]),

— ob upoštevanju člena 115(2) in (3) Poslovnika,

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je Družba Bayer Agriculture BV s sedežem v Belgiji je 6. oktobra 2022 v imenu družbe Bayer CropScience LP s sedežem v Združenih državah Amerike pri Komisiji vložila vlogo za podaljšanje izvedbenih sklepov Komisije 2013/649/EU ([6]) in (EU) 2017/1207 ([7]); ker se v skladu s členom 11(4) Uredbe (ES) št. 1829/2003 obdobje odobritve gensko spremenjenega cvetnega prahu, proizvedenega iz gensko spremenjene koruze MON 810 (v nadaljnjem besedilu: gensko spremenjena koruza), za uporabo v živilih iz Izvedbenega sklepa 2013/649/EU avtomatično podaljša do sprejetja odločitve o vlogi za obnovitev;

([1]) UL L, 2024/1828, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1828/oj.
([2]) UL L 268, 18.10.2003, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Znanstveno mnenje odbora EFSA o gensko spremenjenih organizmih o oceni gensko spremenjene koruze MON 810 za obnovitev odobritve v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 (dosje GMFF-2022-9450), strokovno glasilo agencije EFSA 22(1), leto 2024, 8489, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8489.
([5]) Parlament je v osmem zakonodajnem obdobju sprejel 36 resolucij, v devetem pa 38, v katerih je nasprotoval odobritvi GSO.
([6]) Izvedbeni sklep Komisije 2013/649/EU z dne 6. novembra 2013 o odobritvi dajanja na trg cvetnega prahu, proizvedenega iz koruze MON 810 (MON-ØØ81Ø-6), v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 302, 13.11.2013, str. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2013/649/oj).
([7]) Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2017/1207 z dne 4. julija 2017 o obnovitvi odobritve za dajanje na trg proizvodov iz gensko spremenjene koruze MON 810 (MON-ØØ81Ø-6) v skladu z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 173, 6.7.2017, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/1207/oj).

B. ker je agencija EFSA 30. novembra 2023 sprejela pozitivno mnenje in ga objavila 19. januarja 2024;

C. ker je bila gensko spremenjena koruza spremenjena tako, da proizvaja insekticide (v nadaljnjem besedilu: toksini Bt);

Odprta vprašanja v zvezi s toksini Bt

D. ker so bili v številnih študijah opaženi stranski učinki izpostavljenosti toksinom Bt, ki lahko vplivajo na imunski sistem ljudi, ter se je ugotovilo, da imajo lahko nekateri toksini Bt adjuvantne lastnosti ([8]), kar pomeni, da lahko povečajo alergenost drugih beljakovin, s katerimi pridejo v stik;

Kmetijske rastline z genom Bt: učinki na neciljne organizme

E. ker v nasprotju z uporabo insekticidov, pri katerih gre za izpostavljenost v času škropljenja in v omejenem času po škropljenju, uporaba gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, odpornih proti škodljivcem, pomeni stalno izpostavljenost ciljnih in neciljnih organizmov toksinom Bt;

F. ker domneve, da imajo toksini Bt samo en ciljni način delovanja, ni več mogoče imeti za pravilno in ker ni mogoče izključiti učinkov na neciljne organizme; ker se poroča o raznolikih učinkih na vse več neciljnih organizmov; ker je v nedavnem pregledu navedenih 39 strokovno pregledanih publikacij, v katerih so ugotovljeni precejšnji škodljivi učinki toksinov Bt na številne vrste zunaj predvidenega področja učinkovanja ([9]);

Pripombe držav članic

G. ker so države članice v trimesečnem posvetovalnem obdobju ([10]) agenciji EFSA predložile več kritičnih pripomb, tudi to, da bi bilo treba podatke o sestavi gensko spremenjene koruze preveriti in ponovno analizirati ter da bi morala analiza izpolnjevati veljavne zahteve EFSA, med drugim test enakosti, in da pregled literature ni vključeval študij o usodi beljakovine Cry1Ab v okolju ali o možnih učinkih ostankov kmetijskih rastlin z genom Bt na neciljne organizme, kar povzroča probleme, ker je iz objav razvidno, da bi prenos gensko spremenjene koruze v gnoj lahko povzročil izpostavljenost organizmov v tleh beljakovini Cry1Ab in da bi to lahko imelo negativne učinke na organizme v tleh s posledicami za biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve;

H. ker Uredba (ES) št. 1829/2003 določa, da gensko spremenjena živila in krma ne smejo imeti škodljivih učinkov na zdravje ljudi, zdravje živali ali okolje in da mora Komisija pri pripravi osnutka sklepa upoštevati vse ustrezne določbe prava Unije in druge upravičene dejavnike, pomembne za obravnavano zadevo; ker bi morali ti legitimni dejavniki vključevati obveznosti Unije na podlagi ciljev trajnostnega razvoja OZN in Konvencije OZN o biološki raznovrstnosti;

Zmanjšanje odvisnosti od uvožene krme

I. ker je eno od spoznanj, pridobljenih med koronavirusno krizo in sedanjo vojno v Ukrajini, to, da mora Unija nujno odpraviti odvisnost od nekaterih kritičnih surovin; ker je predsednica Komisije Ursula von der Leyen kandidata za komisarja Christopha Hansena v poslanici prosila, naj preuči načine za zmanjšanje uvoza kritičnih surovin ([11]);

([8]) Za podrobnosti gl. Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., *An overview of the safety and biological effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in mammals* (Pregled varnosti in bioloških učinkov toksinov Cry bakterije *Bacillus thuringiensis* na sesalce), Journal of Applied Toxicology, maj 2016, zvezek 36, št. 5, str. 630–648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252.

([9]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., *Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design* (Insekticidne rastline Bt – pristop agencije EFSA k oceni tveganja za gensko spremenjene rastline Bt je v zasnovi neuspešen), RAGES 2020, str. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf; Gl. na primer Hilbeck, A., Otto, M., *Specificity and combinatorial effects of Bacillus thuringiensis Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment* (Specifičnost in kombinirani učinki toksinov Cry bakterije *Bacillus thuringiensis* v oceni tveganja gensko spremenjenih organizmov), Frontiers in Environmental Science, 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071.

([10]) https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/action/downloadSupplement?doi=10.2903%2Fj.efsa.2024.8489&file=efs28489-sup-0008-Annex_8.pdf

([11]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

Nedemokratičen postopek odločanja

J. ker pri glasovanju Stalnega odbora za rastline, živali hrano in krmo iz člena 35 Uredbe (ES) št. 1829/2003, ki je potekalo 26. aprila 2024, ni bilo sprejeto mnenje, kar pomeni, da države članice odobritve niso podprle s kvalificirano večino; ker tudi pri glasovanju odbora za pritožbe 29. maja 2024 ni bilo podano mnenje;

K. ker je Evropski parlament v osmem zakonodajnem obdobju sprejel skupno 36 resolucij, v katerih nasprotuje temu, da bi gensko spremenjene organizme, namenjene za živila in krmo, dali na trg (33 resolucij) ter da bi te organizme gojili v Uniji (tri resolucije); ker je v devetem zakonodajnem obdobju 38-krat nasprotoval dajanju gensko spremenjenih organizmov na trg;

L. ker Komisija sicer priznava demokratične pomanjkljivosti, odsotnost podpore držav članic in nasprotovanje Parlamenta, a vseeno še naprej daje odobritve za gensko spremenjene organizme;

M. ker za to, da bi lahko Komisija zavrnila odobritev gensko spremenjenih organizmov, ni treba spreminjati zakonodaje, če v odboru za pritožbe odobritve ne podpre kvalificirana večina držav članic ([12]);

N. ker je Komisija 2. julija 2024 podaljšala dovoljenje za dajanje gensko spremenjene koruze na trg;

1. meni, da Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2024/1828 presega izvedbena pooblastila, določena v uredbi (ES) št. 1829/2003;

2. meni, da Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2024/1828 ni v skladu s pravom Unije, saj ni skladen s ciljem Uredbe (ES) št. 1829/2003, tj. v skladu s splošnimi načeli iz Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]), da bi se zagotovila osnova za zagotavljanje visoke ravni varstva življenja in zdravja ljudi, zdravja in zaščite živali, okolja ter interesov potrošnika v zvezi z gensko spremenjenimi živili in krmo ob zagotavljanju učinkovitega delovanja notranjega trga;

3. poziva Komisijo, naj razveljavi Izvedbeni sklep (EU) 2024/1828;

4. pozdravlja, da je Komisija v pismu z dne 11. septembra 2020 poslancem vendarle priznala, da je treba pri odločitvah o odobritvi gensko spremenjenih organizmov upoštevati trajnostnost ([14]); je globoko razočaran, ker Komisija še naprej dovoljuje uvoz gensko spremenjenih organizmov v Unijo, čeprav Parlament temu vedno znova nasprotuje in proti temu glasuje tudi večina držav članic;

5. znova poziva Komisijo, naj upošteva obveznosti, ki jih ima Unija po mednarodnih sporazumih, kot so Pariški sporazum o podnebnih spremembah, Konvencija OZN o biološki raznovrstnosti in cilji OZN za trajnostni razvoj; jo ponovno poziva, naj osnutkom izvedbenih aktov priloži obrazložitveni memorandum, v katerem bo pojasnila, kako dani izvedbeni akt podpira načelo neškodovanja ([15]);

6. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.

([12]) V skladu s členom 6(3) Uredbe (EU) št. 182/2011 lahko Komisija vlogo odobri tudi, če je v odboru za pritožbe ne podpre kvalificirana večina držav članic, vendar to ni nujno.

([13]) Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L 31, 1.2.2002, str. 1). http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

([14]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

([15]) Resolucija Evropskega parlamenta z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru (UL C 270, 7.7.2021, str. 2), odstavek 102.